

AHAMAN AİLESİNİN MİLLİYETİ

Prof. Y. Ziya ÖZER

Dünyada hemen ilk defa cihangirane bir saltanat kuran İran Hükümdarı Kuraş[1] Sumer-Akat-Elam kitabeleri okunmazdan evvelki klâsik malûmata göre İranın Pers (Fars) kabilesinden zuhûr ettiği zannedilir, hattâ Herodotun bu hususta ortaya attığı bir lejand klâsik tarih kitaplarına aynen geçirilirdi.

Bu lejanda göre, göya Met Kırâlı Astiyağ rüyasında kızı Mandan'dan zuhûr eden bir selin Asyayı baştan başa kapladığını görmüş ve kâhinlere tabir ettirdiği bu rüyadan endişeye kapılarak o zaman için pek şerefli bir kabile olmıyan ve binaenaleyh bir saltanat iddiasına kalkışması muhtemel bulunmıyan Fars kabilesinden Kambis ile evlendirmiştir. Kadıncağızın doğurma zamanı yaklaştığı bir sırada tekrar rüyasında Mandan'ın karnında yetişen bir bağ kütüğünün dalları kendi devletini ve bütün Asyayı istilâ ettiğini görmesi üzerine, kadını Hemedana getirmiş ve orada doğan çocuğu öldürmek üzere veziri Harpağa tevdi etmiştir. Vezir bizzat çocuğu öldürmekten çekinmiş, bu işi Astiyağın hayvanlarının çobanı olan Mihridad'a gördürmük istemiştir. Çoban da çocuğu dağın en tehlikeli noktasına bırakmak niyetile kulübesine götürmüştür.

Tam o sırada ölü bir çocuk doğurmuş olan çobanın karısı bu çocuk yerine ölü doğan çocuğu dağa bırakmasını ve getirdiği çocuğu evlât edinmelerini istemiş ve kocasını ikna ederek onun yerine ölü çocuğu dağa bıraktırmıştır. Çocuk sekiz on yaşına geldiği sırada çobanın bulunduğu dağa yaylâya çıkan Med ricalinin çocukları ile oynarken arkadaşları üzerinde hakimiyet ve faikiyetini göstermiş ve kendisini onların üzerine hükümdar intihap ettirmiştir, hattâ oyun esnasında emrine itaat etmiyen bir vezirin çocuğunu hükümdar sıfatı ile tedip eylemiştir. Vezirin şikâyeti üzerine cereyanı hali anlıyan Astiyağ telâşa düşerek Harpağı nezdine çağırılmış ve öldürmek için kendisine tevdi ettiği çocuğu ne yaptığını sorarak o zamandanberi ıstırabı vicdan içinde bulundu-

[1] Yunani şekli Kyros. Şehnamenin buna verdiği isim Keyhusrevdir ki uydurma bir isimden başka bir şey değildir.

ğunu ilâve etmiştir. Vezir de hükümdarın nedameti vicdanına inanarak çocuğu öldürmeğe kıyamadığını ve bu vazifeyi çobana tevdi eylediğini söylemesi üzerine Astiyağ pek çok memnuniyet göstermiş ve iş çobandan tahkik edilerek çocuğun hakikaten Mandan'ın çocuğu olduğu anlaşılmasile çocuk derhal saraya alınmış ve onunla oynamak ve arkadaşlık etmek üzere oğlunu da saraya göndermesini vezire tenbih etmiştir. Ertesi gün veziri ziyafete çağıran Astiyağ adamcağızın oğlunun kızartılmış başını kendisine sunduktan sonra, baki uzuvlarını da bir sepet içinde kendisine vermiştir. Vezir bu faciaya hiç ses çıkarmamış ve intikam ateşini yüreğinde saklamıştır.

Astiyağ eski rüyalarla yeni vak'ayı izah için kâhinleri davet eder. Kâhinler çocuk bir kerre hükümdar intihap olunduktan sonra artık rüyanın hükmü yerine gelmiş ve korkulacak bir şey kalmamış olduğunu söylerler, bunun üzerine Astiyağ çocuğu anasının ve babasının nezdine gönderir, orada seneler geçer ve çocuk yigitlik çağına vâsil olunca Vezir Harpağ ona bir mektup göndererek Astiyağın zulmünden herkesin bizar olduğunu ve kıyam ederse Metler kendisine halâskâr nazarile bakacaklarını ve muvaffakiveti için de bizzat çalışacağını bildirir. Kuraş Astiyağ'a karşı isyan eder ve Astiyağ bu isyanı bastırmak için gönderdiği askeri kuvvetin kumandasını Harpağ'a verir. İki ordu karşılaşıncı Harpağ'ın ordusu harp etmeksizin Kuraş tarafına geçer, böylece Kuraş kolayca Hemedanı zapt ve Met saltanatını istilâ ederek Astiyağ'ı demire vurur ve bundan sonra malûm olan fütihat başlar.

Pek maruf olan bu masalın son asırda tarihi kıymeti tamamen sarsılmıştır. Çünkü bir taraftan İran sarayında yaşamış olan Ktesias böyle bir vak'adan asla bahsetmez [1], diğer taraftan Kuraş'ın fars kabilesile doğrudan bir münasebeti olmadığı ve kendisinin bilâkis Ansan Kırallı olduğu tahakkuk etmiştir. Acaba Astiyağ kızı Mandan'ı Kuraş'ın babası Kambis'e tezviç etmiş mi idi? Burası da şüphelidir. Muhakkak olan bir nokta varsa, Astiyağ'ın saltanatını devirdikten sonra Kuraş Astiyağ'ın kızı ile evlenmiş olmasıdır. Acaba bu masalda Astiyağ'ın torunu olması hikâyesi damadı olmasından mı galattır? Yoksa teyzesile mi evlenmiştir? Burası da malûm değildir.

Kuraş kendisinin mensup olduğu kavmi zikretmek isterken

[1] Ktesias Artaxerksin sarayında tababet eden Yunanlı bir hekimdir. İran hazinesi evrakından topladığı ve hariçten elde ettiği malûmat üzerine bir İran tarihi yazmıştır.

Ansan kavminin kiralı olduğunu söyler, o halde Ahamanlar tarihinde iki büyük ve mühim nokta meçhul kalmaktadır. Kuraş'ın kiral olduğu bu Ansan kavmi nerede idi ve ne olmuştur? Sonra Kuraş'ın halefleri kendilerini Fars kiralı diye göstermelerine nazaran kiralıyet nasıl olup ta Ansan kavminden Fars kavmine geçmiştir?

*
**

Kitabelerde Ansan (yahut Anzan) bazan bir şehir gibi görülür, fakat umumiyetle bir memleketi, bir kıt'ayı daha doğrusu bir kıt'atın ahali si olan kavmi ifade etmektedir. Şu halde Ansanların oturduğu yer neresi idi? Bu öyle meçhul bir noktadır ki, muhtelif âlimler tarafından muhtelif şekilde izah edilmiştir. Ezcümle Winkler bunu Met kıt'asının arkasında bir yer olmak üzere göstermek ister. Fakat bu tarzı izah kabule şayan görülmedi. Yensen Şattılarap munsaplarında Tilmon civarında bir mahal olduğunu söylerse de tarihi realiteye uygun olmaktan uzaktır.

Çok eski kitabelerde Ansan ismine tesadüf olunmamaktadır; fakat milâttan evvel on ikinci asırdaki Elam kıralları Sus kitabelerinde kendilerini Ansan - Sus kiralı diye zikrederler.

Ezcümle Elam kırallarından Şutruk Nahunte-nin kitabelerinde (Ben Şutruk Nahunte; Halluduş'un oğlu; Şuşinak'ın senyörü Ansan-Şuşinak'ın büyük kiralı) diye kendisini prezante etmektedir [1].

Bu kiralıdan kalma birkaç kitabede başlangıç hemen tamami le böyledir. Kezalik bunun oğlu ve halefi olan Kuturnahuntenin kitabelerinde (Ben Kuturnahunte; Şutruknahuntenin oğlu, Ansan - Şuşinak'ın büyük kiralı)[2] diye bahsetmektedir.

Yine Elam kırallarından Şilhak dahi (Ben Şuşinak kiralı Şilhak Şutruknahuntenin oğlu Ansan - Şuşinak'ın büyük kiralı) [3] diye kendini göstermektedir.

Susa gelince bu şehir ilk defa Urumuş kitabelerinde (Su-Si-im) şeklinde görülür, sonra Godea kitabelerinde mabedin inşaatından bahsederken (Elamlar elamdan, Suslular susdan geldiler) diyor. Şu halde Elamlar ve Suslular ayrı ayrı kavim oldukları görünür. Fakat Şutruknahunte ve halefleri zamanında Sus şehri Ansan kiralılığının merkezi olarak gösterilmiştir.

[1] Weissbach Anzaniche inschriften, s. 133 "u Şutruk Nahunte şak Halludusan - in Şuşinak gik sunkik Anzan - Şuşinak,,"

[2] Aynı eser 143

[3] Aynı eser 146

Sumer - Akat kırallığı zamanında Sus patesisi Anсандan ayrıdır, demek ki Ansan Susdan ayrılmıştır [1].

Bu devreden sonra Ansan ismi kaybolur, fakat Kuruş ile beraber tekrar tarih sahasına çıkar.

Şu halde Ansan neresi idi? Tabiri aharla Ansan kavmi nerede oturuyordu? Muhakkak olan bir şey varsa, Ansanların işgal ettiği arazi Sus şehrine pek te uzak olmayan bir sahayı arazi olmasıdır. Buna nazaran Elam kıt'asının arkasına düşen kıt'a yani Sus ile Hemedan arasındaki dağlık arazi olmak lâzımgelir. İran payitahtı Persepolise nakledilmezden evvel yani Kuruşun ve oğlu Kambizin zamanlarında Ansan kırallığının Payitahtı Sus şehri idi. Hattâ aşağıda zikredeceğimiz Gomata aleyhine suikast tertibatı yapan Dara ve arkadaşları Herodotun şehadetine göre payitaht olan Sus şehrinde toplanmışlardı.

Gariptir ki Elam kıta'sile arkadaki dağlık saha tarihin muhtelif devirlerinde muhtelif isim almışlardır. Arkayik devirlerde yalnız Elam namını taşıırken bir aralık Elam ve Sus patesileri ayrılmıştır, daha sonra Ansan - Sus kırallığı namını almıştır. Metlerin şevketli devrinde Met kırallığının nüfuzu altına girmiş görünür, ve Ahamanlar saltanatının orta devrinde ise iranlılar bu kıta'yı Uvaza (Uğuz) namile yadederler. Bu devrin Herodot ve Eşil gibi Yunan müverrihlerince de Kisioi namı kullanılır ki bugün Huzistan (Guz) namını taşımaktadır.

Demek oluyor ki muhtelif kabilelerin sahai işgali olan bu kıta' bu kavimlerden her birinin zaman zaman tefevvukuna ve komşu milletler nezdindeki şöhretlerine ve marufiyetlerine göre muhtelif isimler taşımıştır, hattâ Babillilerin Elam tesmiye ettikleri kavim kendilerine Hatamti diyorlardı. Hatamti Elamlardan başka bir kavim mi idi? Yoksa bu tabir konfedere manasında mı kullanılıyordu? Burası da malûm değildir. Şimdi orada ne Elamlardan ne Hatamtilerden, ne Suşinaklardan, hattâ ne Ansanlardan bir nişane kalmamıştır. Sus harabeleri en kadim bir medeniyet asarının mezarı olmakta berdevamdır. Bütün bu yerler bugün Huzların memleketidir ve bu kavimler birbirine temessül ederek Huz namı altında birleşmişlerdir.

*
* *

[1] Edvar Meier - Histor de l'Antiquité c. 2, s. 114.

Babil kralı Nabunaid'in vakayinameleri denilen kitabelerde Ansan kralı Kuraş Astiyağ'ın bir vasalı yani Met imparatorluğuna tâbi bir kiral olarak zikredilmektedir. Bu kitabelere göre milâttan evvel 559 tarihinde Ansan tahtına oturan Kuraş metbuğu olan Medya imparatorluğuna karşı isyan eder ve Astiyağ'ı mağlûp ederek payitahtı olan Hemedan'ı işgal eyler. Bundan sonraki Nabunaid kitabelerinde ezcümle milâttan evvel 549 tarihinde Kuraş yine Ansan kralı olarak görülüyor, fakat bundan üç sene sonra yani milâttan evvel 546 tarihinde Pers kralı unvanı da zikredilir. Bu unvan nasıl değişti, bu tebeddüldeki amil ne idi? Malûm değildir. Belki de muslihane bir itilâf ile Pers kavmi de Ansan kralının hükümranlığını kabul etmiş ve Kuraş bu unvanı da almıştır. Şu kadar ki bundan sekiz sene sonra yani milâttan evvel 538 tarihinde Babile dahil olan Kuraş Babilde bir tuğla silindir üzerinde Babil dili ile yazdırdığı büyük kitabesinde büyük bir vuzuh ve sarahatle kendisinin Ansan kralı olduğunu ilân eder. Hükümrân olduğu kıt'aları saymağa başlarken (Ben Kuraş Ansan Kralı) diye başlar. Bu kitabenin ortalarında da (Ben Kuraş bütün ülkelerin büyük kralı) diye başlayarak kendisinin Ansan kıt'asının büyük kralı Kambisin oğlu ve yine Ansan kıt'asının büyük kralı Kuraşın torunu ve yine Ansan kıt'asının büyük kralı Teyispenin küçük torunu olduğunu söyler [1]. Demek ki Kuraş cedlerindenberi Ansan kralıdır ve Ansan tacı ona ecdadından mevrus olan bir taçtır, orada Pers'lerden asla bahis yoktur.

* * *

Persler ilk defa tarih sahasında Asur kırıllarından Salaman-sar zamanında görülür. Milâttan evvel 867 tarihlerindedir ki bu kralın kitabelerinde Parsua namile Parslardan bahsedilmektedir. Sonra üç asır kadar tarihte ismi kaybolur ve Dara ile beraber tekrar meydana çıkar.

Ansan kralı Kuraşın oğlu ve halefi olan Kambis babasının fütühat plânlarını takip ederek Mısır'ı istilâ ettikten ve Nube çöllerine doğru delice birtakım seferlerle ordusunun en dinç kuvvetlerini söndürüp bitirdikten sonra Susa avdet etmeğe başlamış ve daha Suriyede iken İranda bir darbei hükümet vaki olduğunu haber almıştı. Bu kiral Mısır seferi esnasında kendisinin hükümet merkezinden uzak bulunmasından istifade ederek kardeşi Smer-

[1] Weissbach : — Die keillin schriften über Ahameniden s. 3

dis'in bir darbei hümûmet yapması endişesile onu gizlice öldürtmüştü. Kendisinin hususî umuruna nezaret için bıraktığı belki de naibi hükûmet sıfatile sarayını tevdi ettiği Gomata isminde bir Maj Kambis'in Mısırdan ordusunu beyhude yere israf edip tükettiğini anlıyarak fırsatı yakalamış ve kendisini Smerdis diye meydana atarak hükûmeti ele almış idi. Suriyenin şimdiki Hama kasabasında bunu haber alan Kambis elindeki bitgin ve yıpranmış ordunun taç ve tahtını istirdada kâfi olamayacağını görmekten hâsıl olan ümitsizlikle olacaktır ki hayatına hitam vermiş idi. Bunun üzerine Anzan kiralığı yedi ay kadar sahte Smerdis denilen Gomata'nın idaresi altında kaldı. Günün birinde Histaspenin oğlu Dara buna isyan etti ve Gomata'yı öldürerek hükûmeti zaptetti.

Burada Herodot'la Dara'nın kendi ifadesi arasında bazı farklar vardır. Herodot Gomata'nın sahte Smerdis olduğunu anlıyan altı İran beyinin Gomata'yı öldürmek üzere ittifak ederek Pers valisi Histaspenin oğlu Dara dahi son günü aynı maksatla Persyadan Susa gelip bu ittifaka dahil olduğunu ve kolaycacık Sus sarayına girerek Gomata'yı öldürdüklerini ve bundan sonra bu beyler arasında İrana verilecek hükûmet şekli müzakere edildiğini ve monarşiye karar verildikten sonra hükümdar intihabında ittifak edilemediğinden sabahleyin güneş doğarken herbiri bir ata binerek şehrin kapısına gelip bunlardan hangisinin atı daha evvel kişnerse onun hükümdar addedileceği kararlaştığını ve ilk defa Dara'nın atı kişnediğinden hükümdar olduğunu uzun uzadıya hikâye eder. Halbuki Dara Bisütun kitabelerinde (İnsanlar arasında ne bir Fars, ne bir Met, ne de başka bir kimse saltanatı Gomata'nın elinden alamazdı. Smerdis'i eskiden tanıyan kimselerden pek çoklarını kendisinin Smerdis olmadığını ifşa etmesinler diye öldürmüştü, o vakit Ahuramezda benim zahirim oldu. Ahuramezdanın yardımı sayesinde pek az arkadaşla Gomata'yı ve başlıca adamlarını öldürdüm. Met kıt'asında Nize civarında Sıkhıyuvatis kalesinde öldürdüm, ve saltanatı elinden aldım) [1] der. Burada Gomata'nın elinden saltanatı almak için ne İran beyleriyle vaki olan gizli ittifaktan ne de Gomata'yı öldürdükten sonra hükûmet şekli hakkında cereyan eden müzakerattan ve nihayet bu meşhur at kişnemesi hikâyesinden asla bahsetmez. Diğer taraftan Herodot bütün bu vakayii Sus sarayın da cereyan ettiğini söylerken Dara'nın kitabeleri sahneyi Met kıt'asında Sıkhıyuvatis kalesine nakleder.

[1] 1 nci sultan 12 bend

Maahaza şu iki metnin hikâye tarzından kat'i olarak istidlâl olunabilecek hakikat şudur ki; Kambisin vefatını müteakıp Gomata namında bir Maj Kuraşın saltanatını gasbetmiş ve Anzanların eskiden tâbi olduğu Metlere istinat ederek Sikhıyuvatis kalesine çekilmiştir. Saltanata yabancı bir şahsın iktidarı hükûmeti ele almasını çekemiyen ve belki de bu vaziyetten cesaret alarak istifade etmek istiyen bazı Pers prensleri Pers valisi Hystaspenin oğlu Dara'nın riyaseti altında bir ittifak yaparak Susta toplanmışlar ve ihtimalki hile ile kaleye girerek Gomata'yı öldürmüşlerdir. Bunun üzerine Dara suikast arkadaşlarını bir suretle bertaraf ederek veya onlara kudret ve nüfuzu ile tefevvuk eyliyerek Kuraşın tahtına kendisi oturmuştur.

Bisütun kitabelerinde Dara bu saltanatın kendi hanedanına ait olduğunu iddia ederek der ki: (Gomata'nın Kambis'den zaptettiği kıraliyet eski zamanlardan beri bizim neslimizindi. Gomata sonradan bu kıraliyeti ve Persi ve Meti Kambisten gasbetti, istediği gibi hareket etti ve saltanatı zaptetti) [1]. Kitabenin diğer bir noktasında: (Bizim neslimizden zaptedilen kıraliyeti geri aldım ve herşeyi evvelce olduğu gibi yerli yerine koydum) [2] der.

Saltana! sureti meşruada kendi hanedanına ait olmak için Dara'nın neslen Kuraşa ittisal etmesi lâzım gelirdi. Bunu da izah için der ki: (Babam Hystaspe idi, onun babası Arsame ve Arsame'nin babası Ariaramne ve Ariaramne'nin babası Teispe ve Teispe'nin babası Ahamen idi. [3] Bundan dolayı bize Ahamanlar denilir, eski zamanlardan beri biz şanlıyız ve eski zamanlardan beri neslimiz kıraldı. Eskiden sekiz kıral hükûmranlık etti dokuzuncu olarak ben hükûmranım, iki defada kıral idik). Şu ifadelerle Dara Kuraşın büyük babası Teispe ile ailesini birleştirir ve bu vasıta ile Ahamana ittisal eder. Ariaramne ile Kuraşı kardeş yapar. Demek oluyor ki Dara Kuraşın amcasının torununun oğludur. Tabiri aharla Dara'nın babası Hystaspe Kuraşın amcasının torunudur.

Dara'nın kendisinden evvel iki defada sekiz kıraldan bahsetmesi Met Kıralı Phraortèsin Anzanları itaat altına almazdan evvel Ahamanlardan altı kişinin Anzan kırallığı tahtını işgal etmiş olduğuna imadır.

Fakat Dara hakikaten Ahamanlar sülâlesine mensup mu idi? Kuraşa ittisali göstermek için yazılan şecere kat'i bir vüsuku

[1] 1 nci s. 11 nci b.

[2] » 13 »

[3] » 2 »

haiz midir? Bunda şüphe götürür bazı noktalar vardır. Eğer saltanat meşru bir şekilde Ahaman ailesinde kalmak lâzım gelipte Dara dahi Ahamanlara mensup idise herhalde bu saltanat Dara'ya değil onun babası olan Hystaspe ait olmak lâzım gelirdi. Çünkü Dara saltanatı zaptettiği vakit babası henüz sağ idi, ve Persiya valisi idi. Dara'nın saltanatı zamanında da birçok kumandanlıklarda bulunmuş ve mühim muharebeler yapmış bir adamdı. Nasıl olupta babası henüz sağ iken saltanat Dara'ya intikal etti? Diğer taraftan saltanatın istinat noktası olan Kuraş kendisini ve ecdadını Anzan kiralı diye gösterirken Ahamanlardan olduğunu iddia eden Dara nasıl olupta ne Anzan kavminden ne de Anzan kiralılığından asla bahsetmiyerek sadece kendini Pers kiralı yadede?

Diğer taraftan Kambis Mısıra sefer ettiği zaman bir darbei hükûmete meydan vermemek için kardeşini idam etmiş olduğu halde, amcazadesini nasıl Pers valiliği gibi kudretli bir makamda bırakmış veya onu böyle bir darbei hükûmete cür'et edecek vaziyette saymamışsa, nasıl olupta sarayın ve hükûmetin idaresini amcazadesine tevdi etmiyerek Gomata gibi yabancı bir adama tevdi eylemiştir?

Hele Gomata'nın hükûmeti zaptettiğini haber alan Kambis Persler gibi on mühim kabileden mürekkep bir kavme mensup ve bu kabileler üzerinde amcazadesi vali olmak gibi mühim bir kudret vasıtasına malik iken saltanatını istirdattan yeise düşmesine ve bu yüzden intihar etmesine ne sebep vardı?

Ahamanlara mensup olmak suretile Dara Kambis'in meşru varisi olsaydı darbei hükûmeti yapan Pers kabilesi reisleri arasında şekli hükûmete ve hele kendilerinden hangisinin hükümdar olacağına dair cidal ve münakaşaya mahal tasavvur olunabilir miydi?

Kaldı ki Dara kitabelerinin her bendinde Ahuramazdadan ve onun kendisi hakkındaki lütfü kereminden ve Ahuramazdanın lütfü sayesinde kiral oluşundan ve zaferlerinden bahseder dururken Kuraşın kitabelerinde Anuramazdadan asla bahis olunmaması bu iki hanedanın ayrı kavmiyete mensup oldukları zannını uyandıracak mahiyette değil midir?

*
* *

Kadim bir devrin karanlıkları içinde kalan ve tamamile vuzuhtan ari bulunan vakayi ve hâdisat üzerine kat'i hüküm vermek kabil olmamakla beraber bu mülâhazat üzerine insana öyle

geliyor ki Daranın Kuraş'la ailece bir münasebeti olmasa gerektir. Kardeşini katledip Mısır seferi yapan Kambis'in divanece hareketleri ordusunu mahvedince ilk defa Metler Kuraş'tan evvelki hükümetlerini istirdada teşebbüs etmişler ve bir Metli olduğu görünen Gomata vasıtasile eski hükümetlerini ve Ahamanlar saltanatını ele geçirmişlerdir. Böyle bir vaziyetten her kudret sahibinin istifadeye kalkışması tabiidir. Bundan dolayı bu buhrandan istifade etmek istiyen bir takım Pers kabilesi reisleri de Pers valisi olan Hystaspın oğlu Dara ile birlikte ve onun idaresi altında kıyam etmişler ve Sikiyuvatis kalesine ansızın ve beklenmiyen bir zamanda hücum ederek Gomatayı öldürüp hükümeti zaptetmişlerdir. Dara böylece cür'et ve cesaretinin mükâfatı olarak iktidarı hükümeti ele almıştır.

Nitekim Dara'nın meşru surette hükümdarlığı saltanatının başlangıcında hiçbir taraftan tanınmamış ve her tarafta eski meşru hükümdar sülâlesine mensup olduklarını iddia eden bir takım saltanat davacıları yer yer kıyam ve isyan etmişlerdir. Medyada, Elamda, Babilde ve sair birçok yerlerde kıyاملar ve isyanlar vuku bulmuştur.

Her hükümet gasıbının kendi saltanatına bir meşruiyet rengi vermeğe ve o vasıta ile manevi bir nüfuz temin etmeğe çalışması gibi Dara da saltanatının meşruiyetini ispat etmek için ailesinin Kuraşa ve binaenaleyh Ahamanlara mensup olduğunu göstermek istemiş zannolunabilir. Bu hal çağatay hanedanının hükümetine nihayet veren aksak Timurun Asya saltanatına istihkakını ispat için kendi ecdadını Cengizin ecdadına ittisal ettirmeğe çalışmasının aynı gibi görünür.